

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
 hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,
 („Közművelődés” nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).
Ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.
 Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Az erdélyrészi dézma kárpótlás ügye.
 A zöld, vagy növényi trágya. II. Szárazajtai Csulak Dávid.
 A burgonya kultivátor ismertetése. Ásványi Lajos.
Kormányintézkedés.
 Gazdák részvétele a hadsereg ellátásában.
Rövid szakközlemények.
 A csontok felhasználása Olcsó baromfi takarmányok. Hogyan tisztogathatjuk meg a gazos szántóföldeket? A szőlő és gyümölcsfa karók tartóssá tétele. A rigó mint szőlőbarát. A baromfiak czélszerű leölés módja. A penészes kenyér hatása az állatokra. Csókönyös lovak megindítása.
 † *Klapka György 1820—1892. Teleki Sándor 1821—1892.*
Vegyesek
 Személyi hírek. (Szabó József. Gr. Bánffy György.) Leégett székely község. Hogyan van elosztva a birtok Magyarországon? Száritó kötelek tisztítása. Ügető verseny N-Váradon. Házi gomba ellen. A tölgyfa jósága. A nátha és katharrus ellenszere. Hány évig használható egy „poland-china kan”? A madarak fészke. Schmidt Jenő.

Az erdélyrészi dézma kárpótlás ügye.

Miként olvasóink emlékeznek, lapunk f. é. 5-ik számában közöltük volt, hogy az erdélyi gazdasági egylet, az erdélyrészi dézma kárpótlások körül szenvedett és még ez ideig orvosolatlan sérelmek ügyében, memorandumot intézett a földmívelési ministerhez s azt a ministernek ez évi január hó 22-én, Deésen történt időzése alkalmával, küldöttségileg nyújtotta át.

Az erdélyi gazdasági egylet kérvényét megújította és egy impozáns küldöttség, ezen gazd. egylet nagy tekintélyű és páratlan buzgalmu elnöke — Szabó József vezetése alatt e hó 12-én Gróf Szapáry Gyula ministerelnöknek benyújtotta, melyben az erdélyi birtokosságnak a dézma kárpótlások körüli sérelmeit felfejtve, azok orvoslását ismételten kéri.

A küldöttségben részt vettek: gróf Bánffy György, báró Bánffy Ernő, gróf Bély Ákos főispán, Bokros Lajos, Gyárfás Benedek, Miksa Imre, gróf Nemes János gazdasági egyleti tagok, Barcsay Domokos, gróf Bethlen Bálint, gr. Esterházy Kálmán, báró Huszár Károly, báró Jósika Gábor, báró Jósika Samu, Ugron Zoltán gazdasági egyleti tagok és országgyűlési képviselők, Kabos Ferencz, báró Kemény János, Lukács László, Mohay Sándor, báró Nopcsa Elek, gróf Thoroczkay Miklós és Zeyk Dániel országgyűlési képviselők.

A küldöttség vezetője a következő beszédet intézte a ministerelnökhöz:

„Nagyméltóságú Ministerelnök Úr!
 Kegyelmes Uram!

Midőn szerencsénk van, mint az erd. gazd. egylet küldöttjei nmltsodnál tiszteletünket tenni, engedje meg felhozni, miszerint ezen majdnem

félszázados egylet minden a földbirtokosok anyagi érdekeit érintő kérdésekben, a tények őszinte, nyílt előadásával, a kormányoknál közbenjárását érvényesíteni nemcsak jogának, hanem hivatás-szerű kötelességének is tekintette és így most is, nagyméltóságodnál ez alkalommal, egy 44 év óta folyton fennálló sérelem, méltányos és jogos elintézésére hathatós pártoló befolyását és támogatását kérjük.

Az erdélyi urbéri dézma kártalanítása, mint az urbériséggel kapcsolatos teher, az 1848-ik évi IV. t. cz. 1. §. szerint, a nemzeti becsület védpaizsa alá helyeztetett és ugyanazon törvény 2. §-a szerint, az elveszett tartozásokkal felérő tőke értékének megtérítése mondatott ki. Az erre következett szomorú korszak és az azt követett abszolút kormány, az urbériségekért járó kártalanítást az 1854-ik évi júniusi patenssel intézte el, de a dézma kártalanítása kérdését csak az 1858-ik évi patenssel rendezte.

Ezen patens háromféle dézmat különböztetett meg:

- 1-ször: fiskális dézmat, melyet kártalanítás nélkül szüntetett meg;
- 2-szor: földesuri urbéri dézmat;
- 3-szor: papi és jótékony intézetek kezében levő dézmat.

Ez utóbbit, mely az erdélyi részekben, a volt királyföldön, legtöbnyire a szászok birtokában volt, a tíz évi jövedelem átlag szerint az általok befektetett számadások alapján egyenlített ki, kezelési költség czimen $\frac{1}{6}$ -od levonással; ellenben a földesurak birtokában levő a 2-ik pont szerinti dézma kárpótlásnál $\frac{1}{3}$ levonást rendelt és ezáltal 20%-al adott kevesebbet a birtokosoknak.

Az egyönterű igazságszolgáltatás nem engedheti meg ezen kezelési költségeknek kétszeres értékbeni számításba vételét. Továbbá ugyanezen patens az 1-ső pont alatti fiskális arendális dézmat minden kártalanítás nélkül szüntette meg, már pedig régebbi, a 16-ik századbeli törvények egyezmények biztosítják, hogy ezen a földesurak kezén levő dézma szedési jog örök időkre rendeltetett; és azelőtti püspöki dézma secularizáltatván és ezen dézma jure teragii az urbériséget terhelte.

Ugyanezen patens a volt földesuraknak a kamatokat 1848. helyett, csak 1858. óta rendelte számításba venni. Felesleges ezen sérelem jogtalanságát hosszasan indokolni és nem lenne sem méltányos, sem jogos, hogy az ugyanazon időre eső dézma jövedelmeket, helyettesítő kamataikat, bár utólagosan is, meg ne kapják.

Hogy mi vezethette és minő politikai indokok az egyenetlen mértékkel való elbánásra,

midőn ugyanazon kamatot a szászoknak kiadta, azokra nem kívánunk kiterjeszkedni, hanem arra a feledékenység fátyolát borítva, a hibát helyrehozni reméljük és kérjük Nagyméltóságod pártfogását.

Jelen felterjesztésünkkel nem egy újabb korban keletkezett sérelem orvoslását kérjük, hanem évtizedek óta különböző utakon folytonosan szorgalmazott kérést terjesztünk Nagyméltóságod elébe, hisz még 1859-ben báró Bánffy Albert és érdektársai által beadott és Ó Felsőge által legfelsőbb kézjegyre méltatott folyamodását, a bécsi cs. és kir. bel- és pénzügyministerium is igazságosnak tartotta és az időközben életbeléptetett udvari korlátnokság, 1861. május 24-én, a panasz minden tételét helyesnek véleményezte, csupán pénzügyi okok miatt lett mellőzve.

Hogy ezen kérelemmel miért állunk ma ismételve elé, miután ugyanezt 1859., 1880., 1884. és 1888-ban intézett felterjesztéseinkben már kétféle indokoltuk, oka az, hogy eddigél az állam pénzügyi viszonyainak kedvezőtlen volta miatt maradt ezen — nekünk erdélyi birtokosoknak életbevágó fontos kérdés elintézetlen, ma azonban — hála a magas kormány bölcs és buzgó igyekezetének — az államháztartás egyensulya, a földbirtokosok tetemes áldozatkészségének hozzájárulásával, helyre van állítva és az évekkel ezelőtt még csak remélni sem lehetett valuta rendezés is a megvalósulás küszöbén áll.

A háromféle sérelem orvoslására mintegy 6 millió frt igényeltetnék, de ebből $1\frac{1}{2}$ millió a kir. kincstárt illeti és így $4\frac{1}{2}$ millió azon összeg, melynek kiadása méltányos, jogos és a kegyesen elfogadni kért felterjesztésben részletezve van.

A ministerelnök a küldöttséget szívesen fogadta s válaszában megígérte, hogy az ügyet fontosságához mért komolysággal fogja tanulmányozni s örülni fog, ha a kérés teljesíthető lesz.

A küldöttség ezután Wekerle Sándor pénzügyministernél és Szilágyi Dezső igazságügyministernél tiszteltget, mindkettőnek szintén átnyújtva a kérvény egy-egy példányát, a kik válaszukban hasonlóan a legjobb akaratot helyezték kildatásba, kijelentvén, hogy a kérdés tárgyalásánál nemcsak a jogosság, hanem egyúttal a méltányosság igényeit is figyelembe venni készek lennének.

A küldöttség gróf Bethlen András földm. ministernél is tisztelegni óhajtott, de a minister nem lévén Budapesten, ez óhajtatását csakis a névjegyek hátrahagyásával hozhatta kifejezésre.

Minthogy az újabb benyújtott kérvény, némi hozzáadással, ugyanaz, mint a mely a földm. mi-

Mindennemű
 műtrágya.

A magas kormány kezdeményezésére folytan alapított
MAGYAR ÁLTALÁNOS KÉNSAV-, MÜTRÁGYA- ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
 ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kiltinó minőségű mütrágyáit: esontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt esontlisztet, Thomassalakot, chililalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender stb. trágyát és mindennemű egyéb mütrágyát, kénsavat, réz- és vasgáliczot. — Talaj-olmozások díjmentesen eszközöltetnek. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V., Erzsébettér 9. sz. II. emelet, hová levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-
 salak.

nisternek f. é. január 22-én, Deésen átnyújtott és a mely lapunk f. é. 5-ik számában egész terjedelmében közölve lett, ezuttal, hogy ismétlésbe ne essünk ezen újabb kérvényből, mint az előbbinek kiegészítését, csupán a sérelmek orvoslására szolgáló összegek számszerű előirányzatát közöljük a következőkben:

I. Visszatartott kamatok:

Az 1848. július 1-től 1858 szept. 1-ig járó és visszatartott kamatok 2.489,054 frt tized kárpótlási tőkének 10 évi és két havi 5 % kamata = 1.262,727 frt

II. Kezelési költség:

Az általánosan alkalmazott $\frac{1}{6}$ kezelési költség helyett tényleg levont $\frac{1}{3}$ kezelési költség helyesbitése 2.484,054 frt tőkének 20%-a = 496,812 „

Ezen tőke összegnek 1848. július 1-től 1892. évi júliusig járó 5 % kamata 44 évre = 1.013,496 „

III. Arendális dézma:

A fiscalis arendalis dézma czimen eddig nem kárpótolt dézmák, az ezen költségekben kiadott urbéri kárpótlási tőkék $\frac{1}{10}$ része alapján kiszámítva = 989,124 „

Ezen tőkének 1848. július 1-től 1892. évi július 1-éig járó 5 % kamata 44 évre = 2.017,812 „

Összesen = 5.849,900 „

Megjegyezzük azonban, hogy e kártalanítási összegekből a III. csoportot képező fiscalis arendalis dézmák kártalanításának hasonfele a kir. kincstár tulajdonát képezvén, annak részére jut, s e czimen tehát a fennebb kitétetett azon kárpótlásból, 1.503.468 frt a kir. kincstárnak marad, s így a volt földesurak összes igénye 4.346,432 frt összeget tesz.

Ez tehát azon határozott számokban kifejezett kártalanítási összeg, melyet az erdőrészi volt földesurak teljesen jogos czimeken és méltányos alapokon igényelnek, s a melynek kieszközlését Nagyméltóságod igazság érzetétől nem csak kérjük, de bizvást reméljük is.

Ez képezi a kérvénynek záradékát és mi nem kételkedünk abban, hogy a ministerek által a küldöttségnek adott válaszok teljesen őszinték voltak s ezek hinnünk engedik, hogy Erdély birtokosságának ezen majdnem félszázados sérelme, sőt annál több: anyagi megrövidítése, az igazságnak megfelelően minél előbb orvoslást nyerend.

Adja isten, hogy úgy legyen!

A zöld, vagy növényi trágya.

II.

A tisztán trágyázás czéljából vetett növények nem hagyandók a talajon addig, míg megérnek, hanem zölden alászántatnak. Az alászántás ősszel történik, minél később annál jobb; vagy kora tavaszszal. Télen át ha fenn is marad semmi kárt nem okoz; nehéz kötött talajoknál azonban, az alászántás mulhatatlanul ősszel ejtendő meg, mert így, míg egy részt a felszántott hantok a tél fagyának ki vannak téve, az alászántott növényzet felbomlása is megindulhat. A zöld trágya alá szántása egy kissé nehézkes, miért is ahhoz a legjobban alkotott ekét kell használni.

A zöld trágyául szánt növényzet lehengerezése az alászántást megelőzőleg teljesen szükségtelen és haszontalan munka. Ha a növényzet egy kissé megfagyott, mint az november havában gyakran megesik, az eke igen jól működik, mivel ily alkalommal a növényzet a talajra mintegy ráfekszik.

Az alászántásnál különösen nagy figyelem fordítandó arra hogy az olyankor történjék meg, mikor a növényzet legdúsabb, legteljesebb. Általában a sok munkát lehetőleg kerüljük; felette sok és költséges munkát okozna például, ha alászántás előtt a növényzetet lekaszáltatnók s egy más területre áthurcoltatnók.

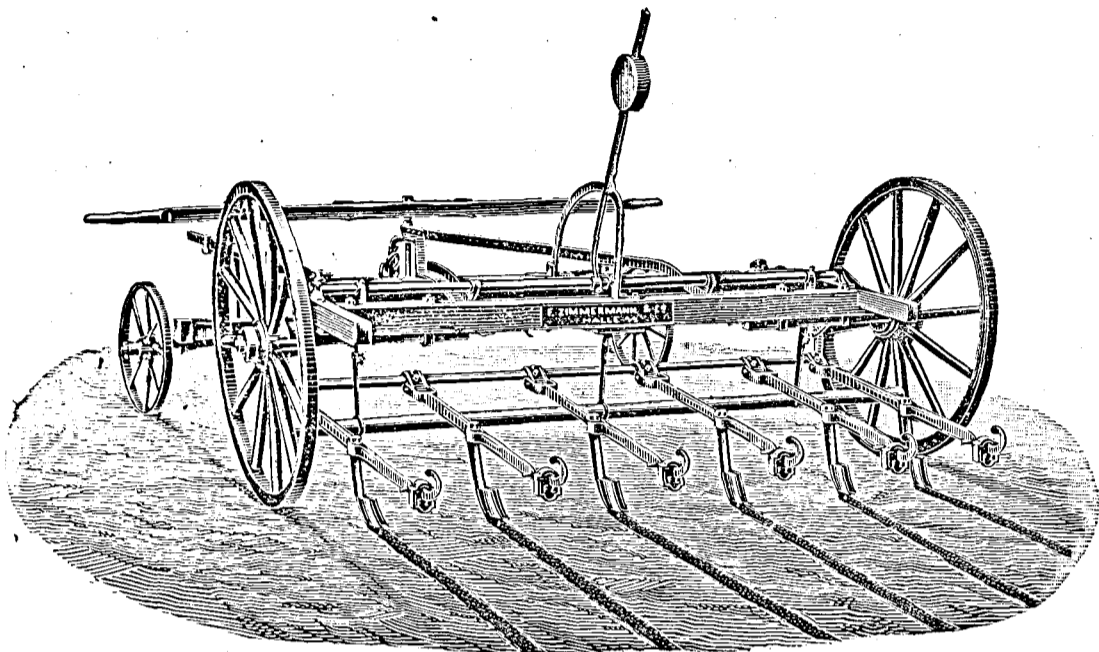
A here, vagy búkköny alá szántásának szem-

lélése, — tudva azt, hogy az mily jó takarmányt nyujtana, csakugyan azt lehet mondani, elszomorító látvány; vigasztaló azonban az a tudat, hogy e látszólagos veszteséggel jövő aratásunkat gazdagítjuk.

Lássuk már most a zöldtrágya hatását. Trágyázás által általában vissza adni szándékunk a talajnak azon tápanyagokat, melyeket a termelés által, abból elvontunk. A legbecsesebb ezek közül a légeny; s éppen a légeny az, amit legnagyobb mennyiségben vagyunk képesek, zöld trágya által vissza juttatni.

hogy mily arányban tartalmaz légenyt és száraz alkatrészeket a zöld trágya. ez alkalommal csak a következő átlagos összehasonlítás álljon itt:

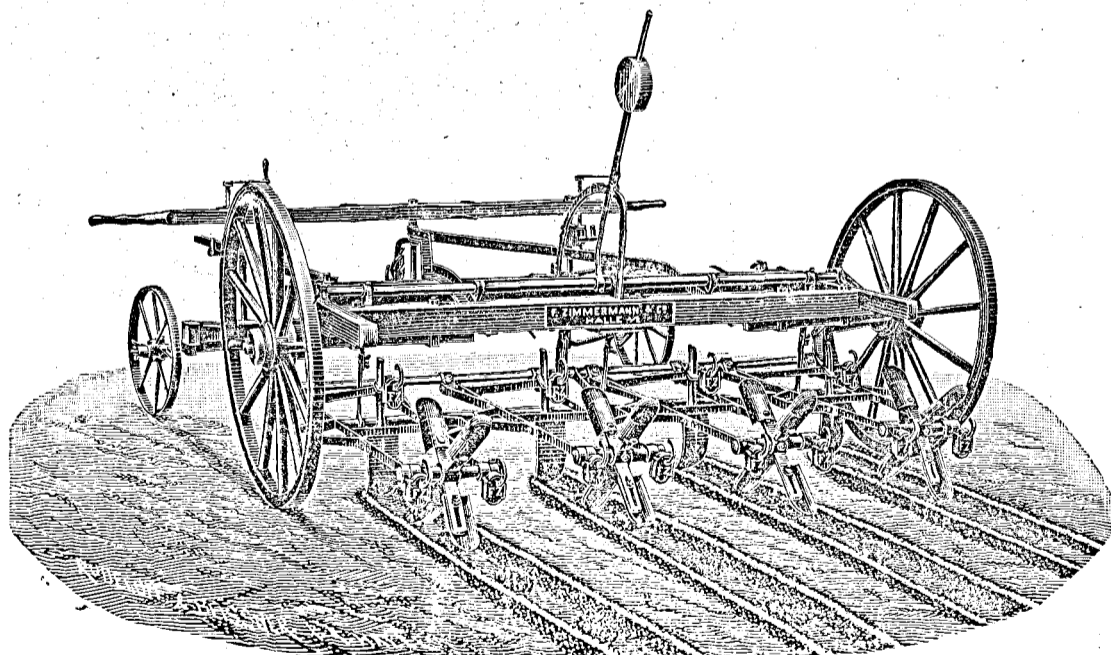
Egy hektárról — 1.788 kat. hold — nyert búkköny zöld trágya tartalmazott 7645 kg. száraz anyagot és 250 klgr. légenyt. Ugyarezen mennyiség légeny nyerésére 500 mmázsa istálló trágyára, vagy a töredékektől eltekintve, 16 mmázsa chilisalétromra lett volna szükség. Luczernánál 6560 klgr., vörös herénél 4870 klgr., svéd herénél 3520 klgr. száraz alkatrész állapított meg, légeny tartalomban pedig 230

1. ábra. A burgonya kultivátor mint sorhuzó.

A zöld trágyául használni szokott növények éppen azok, melyek a légkör szabad légenyét lekötőni képesek; s azért, hogy a talaj az egész termelési idő alatt beárnyékolva van, légeny veszteség sem kipárolgás, sem az alsóbb rétegekbe való leszivárgás által elő nem áll. A zöld trágyánál tehát azt lehet mondani, hogy valóban légeny termeltek a mit istálló trágyával el nem érhetünk. A mellett az előállítás költségei igen alacsonyok. A zöld trágyát általában mint egyoldalu trágya anyagot igyekeznek feltüntetni, mely csak légeny szolgáltatására alkalmas, míg

klgr. illetve 127 klgr. találtatott hektáronként. Az ez irányban megejtett vizsgálatok azt is kimutatták, hogy a hideg, esetleg fagy, sem a száraz alkatrészek, sem a légeny tartalom mennyiségére hátrányos nem volt. Ily mennyiségű trágya anyagot, mint a melyet a fent említett számok mutatnak, istálló trágyával alig volnánk képesek, előállítani. A megejtett méréseknél csakis a föld feletti anyag lett figyelembe véve, pedig a föld alatti részek, úgy vegyi mint erőművi uton is oly jelentékeny hatást idéznek elő, mely egy közepes istálló trágyázásnak, min-

2-ik ábra. A burgonya kultivátor fészekvájóul beállítva.

a kalit és foszforsavat nélkülözi. Ujabbban megejtett pontos kísérletek azonban azt igazolják, hogy a vörös here és búkköny ép anynyi kalit tartalmaznak mint légenyt, s a foszforsav pedig a légeny tartalom $\frac{1}{4}$ -ét teszi ki. Általában a hüvelyesekben ezen ásványi anyagok jelentékeny mennyiségben vannak meg, s azokat legnagyobb részben az altalajból veszik fel. Ezek szerint tehát a zöld trágyázás úgy a salétrom, mint más káli és foszforsavas trágya szerek alkalmazását feleslegessé teszi. Mellőzve, a megejtett kísérleteken megállapított számokat, melyek kimutatták,

denesetre megfelel. Egyik igen jelentékeny előny az, hogy ezen trágya anyag egyenletesen levén elosztva, egyenletesen hat.

A zöld trágya felosztása gyorsabban és egyenletesebben történik, mint az istálló trágyánál. A humus jelentékenyen, sokasodik és javul. Ezen körülmény szemmel látható, mivel ily trágya alkalmazása után, a talaj feltűnően sötétebb szint nyer. A talaj általa kitűnő előkészítést nyer, lazábbá, a csapadékok felvételére képesebbé lesz; s mi igen jelentékeny, könnyebben szűntődik. Az ily talajban a kalászos növények igen erősen

gyökereznek meg, miért is a növés gyorsabb, s a megbokrosodás biztosabb, gyökereikkel a talajba mélyebben hatnak be, minek természetes következménye, hogy a száraz, esetleg túl nedves időjárást kevésbé sínylik meg. Az által, hogy a talaj növényzettel majdnem folyton betakarva van, igen kevés gyom nő fel, s úgy szólva, csirájában elpusztul. S végül mint legfőbbet kell felemlíteni a zöld trágyának azon hatását, melyet a kalászosok, magas és biztos hozamára gyakorol. — Ha a zöld trágya hatását fokozni akarjuk, épen úgy mint az istálló trágyánál, használhatunk mellék trágya anyagokat. Ily melléktrágya anyag lehet épen istálló trágya is, azonban egyáltalában ha arra szükség van s alkalmazása indokolt, úgy ásvány tartalmu műtrágyák használata leginkább ajánlható.

Szárazajtai Csulak Dávid.

A burgonya kultivátor ismertetése.

Az itt bemutatott ábrák a burgonya termesztése körül előforduló különféle munkálatok könnyítésére, szabályozására, illetve azoknak igen előnyös végzésére szolgáló gépet mutatják, a mennyiben ezt tetszésünk szerinti távolságban huzandó sorok jelzésére, az egyes burgonya fészkek kivájására, eltakarására s végre a sorközök megművelésére használhatjuk.

Alap szerkezetére nézve nagyon emlékeztet a sorvetőgépre, a mennyiben az első vagy vezető

vagyis a kellő távolság és mélységben való elhelyezéstől függ. Az elültetett burgonyák további művelését azaz kapálását és töltögetését is ezen géppel végezhetjük, a midőn a takarásnál alkalmazott Ruhadló-szerű kis ekéit szélesebb fogásukra állítjuk, mélységét pedig a reá helyezett nehezékekkel szabályozzuk.

Egy négy soros gép vontatására két ló elégséges, vezetését pedig egy egyén végzi. Napi munka képessége a munka minősége szerint 6, 8, 10 k. hold között váltakozik a mint t. i. nehezebben, vagy könnyebben végrehajtható munkát végzünk így vele, pl. a léniázásnál 10, a takarásnál 8, a kapálás vagy töltögetésnél pedig már csak 5—6 k. holdat leszünk képesek vele megmunkálni.

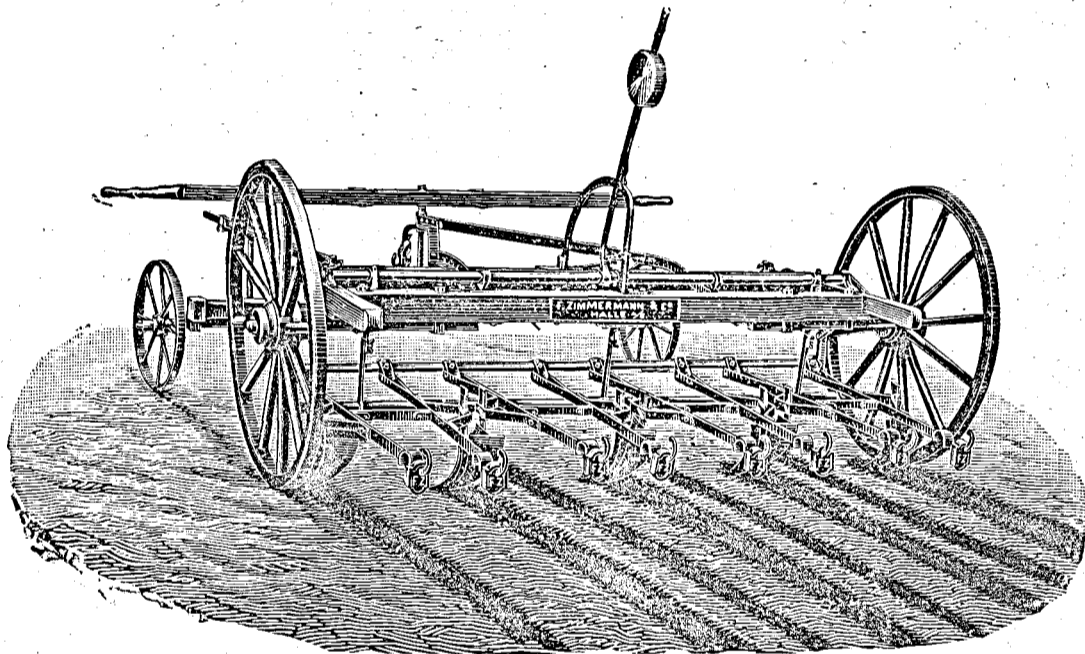
Egy ilyen 4 soros burgonya kultiváló gép ára Halléban (Saale) Zimmermann F. és társa gépgyárosoknál 230 frt. Igen természetes, hogy a fenti árban a leirt sorhuzó, lyukvájó és töltető géprészek mind bennfoglaltatnak.

Ásványi Lajos.

Kormányintézkedés.

Gazdák részvétele a hadsereg ellátásában. A földművelésügyi minster megkeresésére intézkedett a hadügyminister, hogy a hadseregnek terményekkel való ellátása tárgyában rendszerint tartani szokott bizottsági tárgyalá-

3-ik ábra. A burgonya kultivátor kapálás és töltögetésekre alkalmazva.

kerék párja fölött találjuk a vezetőkrudat, a hátsó kerekek mögött pedig a vonalzó sarabokat, esetleg a lyukvájó és takaró kapákat.

Alkalmazása előtt igen természetesen a talajt lehetőleg jól megműveljük, azaz megszántjuk, fogasoljuk és a viszonyokhoz mértén meghengereljük, vagy tövisboronáljuk.

Az így előkészített területre azután a sorhuzó sarabokkal felszerelt gépet reá vezetjük és az előre kitzított egyenes vonalon végig vezetve, az egész táblát megsorvonalozzuk, a mint az 1-ső ábrán láthatjuk.

Ezen munkálat bevégezése után a sorhuzó sarabok helyét az ugynevezett fészkek-vájó kapák váltják fel, hogy az imént megvonalozott területen velük a kívánt burgonya fészkeket megkészsítsük, a mint ezt a 2-ik ábra mutatja.

A fészkek megkésztése után a burgonyát kézzel ezekbe helyezzük s ugyancsak a gépre alkalmazott magtakaró ekofélék segítségével azokat alátakarjuk. Ezt a 3-ik ábrán láthatjuk.

A gépnek ezen különféle munkák végzésére való beállítása, valamint működése közbeni kezelése nagyon egyszerűen és könnyen történik. Alkalmazása azon előnyt nyújtja, hogy az egyforma távolságban és mélységben elhelyezett burgonyák további művelése nem csak megkönnyítve, de a termés nagysága is biztosítva van általa, a mennyiben az, a fent érintett körülményektől,

sokon a mezőgazdák és kereskedők is képviselve legyenek. Az egyes hadtest-intendanturákat a hadügyminiszter ez irányban már megfelelőleg utasította. Azon gazdasági testületeknek, melyek magukat a tárgyalásokon képviseltetni óhajtják, megbizottaikat előre be kell jelenteniök a területükön állomásozó hadtest intendanturájához, hogy a megbizottak föladatuk és hatáskörük iránt információkat nyerjenek.

Rövid szakközlemények

— **A csontok felhasználása.** A „Falusi Gazda”-ból vesszük e gyakorlati sorokat: Nemrégiben a gazdasági tanácsadóban már foglalkoztunk azzal a kérdéssel, hogy miképen lehet a háztartásban előforduló csontokat trágyává földolgozni és ajánlottuk azoknak kénsavval való páczolását, mint a mely, a kénsavban magában is lévén trágyázó alkotórészek, igen jó trágyát ad. Most egy ismerősünk arra figyelmeztet, hogy nála egy más eljárás divik, a mely ha nem is annyira kitünő, de szintén jó trágyát ad, a mellett pedig nem oly költséges, mint a kénsav beszerzése és a kezelés is egyszerűbb. Ő ugyanis az összegyűjtött csontokat időnként égetett mészszel szokta komposztta keverni, s a mész rövid idő alatt még a nagyobb csontokat is annyira

megpuhítja, porhanyítja, hogy azokat akár lábbal is szét lehet taposni. Így mész közé lehet komposztirozni egész elhullt állatokat is, a nélkül, hogy később attól kellene tartani, hogy azokat a betegségeket, a melyekben az állat elhullt, kivisszük a trágyával újra a szántóföldre. Az olyan helyen, a hol a föld a nélkül is elég meszes, a hol hát nincsen szükség arra, hogy a mész tartalmat gazdagítsuk, sőt a meszes komposzt, a melyben sok a mész, esetleg még annyira szaporíthatná a föld mész tartalmát, hogy ennek következtében a növények kiszülhetnének, ott ez az eljárás nem czélszerű. Ott egyszerűen úgy végezhetünk a csontokkal, hogy azokat nagyobb darabokra törve, a csukott tüzhelyen elégetjük és a hamut használjuk fel trágyázásra. Ez az eljárás egyszerű, költségbe sem kerül és a zárt tüzhely mellett attól se kell tartanunk, hogy az égő csontnak kellemetlen szaga volna. Igaz, hogy így a csontok trágyázó erejükből valamit veszítenek, de a veszteség nem oly nagy, azért ez a hamu még kitünő trágya lesz kertekben, vagy ha több van, a réteken is. Igen jól szaporíthatjuk különben, ha baromfiganajjal keverjük.

— **Olesó baromfi-takarmányok.** A baromfiaknak hazánkban a legtöbb helyt olyan takarmányokat szoktak adni, melyeknek rendes piaci ára ma már magasabb, semhogy a zsákból való etetés idején a baromfi-tenyésztésből megfelelő jövedelmet lehetne felmutatni. Ezért okvetlenül olcsóbb és a czélnak mégis megfelelő takarmányokat kell felkutatni, ha baromfi-tenyésztésünket jövedelmezőbbé akarjuk tenni. Ilyenek a többek között: a burgundi répa, a főtt burgonya, a szárított sörtörköly, a vadgesztenye. A répa, a burgonya, a vadgesztenye egymagukra nem eléggé táplálók; rizsliszttel, szárított sörtörkölylyel, husliszttel vagy másnemű hushulladékokkal, valamint esetleg kevés darával, korpával keverten azonban igen jó takarmányt készíthetünk úgy a répából, mint a burgonyából és a vadgesztenyéből. Ezt az utóbbit nyersen össze kell zuzni, a szívós héjakat lehetőleg eltávolítani és azután az egész összezsuzott tömeget forró vízzel leönteni a gesztenye keserü anyagának kivonására. A vizet azután önként érthetően le kell szűrni és kiönteni.

— **Hogyan tisztogathatjuk meg a gazos szántóföldeket?** A gazos szántóföldek tisztogatása legtöbb sikerrel rendszeres ugarolás mellett vihető ki, mennyiben akkor, mikor a szántó földön nincsen vetemény, egymás után következő boronálással és hengerelessel a magvakat gyors csirázásra bírjuk. Ha ezt a két műveletet 2—3 hetenkint nem mulasztjuk el, a dudvát nagy részben kiirthatjuk. Tekintve, hogy tiszta fekete ugar mellett egy évi termést kell nélkülözniük, ez csak hideg éghajlat mellett tanácsolható, míg ellenben oly vidéken, hol a korai vetés nincsen kizárva, a nyári ugarolás is megfelel céljának. A nyári ugarolás előtt ilyen esetekben gyorsan növekedő takarmány-növényeket vetünk, ezt lekaszáltatjuk, ugarolunk és ősszel a földet újra bevetjük. Hasonlóan járhatunk el továbbá a több éves heréseknél, midőn csak az első kaszálást ejtjük meg és ugarolás után ősziék alá készítjük elő. Takarmány után májusban és júliusban ugarolva, ugyanazon esztendőben légenygyújtó növényeket, pl. csillagfürtöt, szeradellát, bükkönyt, szóval pillangós virágú növényeket is vethetünk és azt alászántva, a földet tavasziak alá készítjük elő. Ilyen eljárással a takarmánytermést sem nélkülözzük és a gyom kiirtásával a tavasziak alá trágyázva adhatjuk a szántóföldet.

— **A szőlő és gyümölcsfa-karók tartóssá tétele.** A karók tartóssá tételére azokat hideg vagy még helyesebben meleg rézgáliczoldatban 3 óra hosszat hagyjuk állani. Ily oldat készítésénél 100 liter vízre egy kilogr. rézgáliczot számítunk. Az oldatot rossz kádban tartjuk s a karókat csomókban belefektetjük, úgy, hogy egészen az oldat alatt legyenek. Ezen impregnálás által a karók 2—3-szorta hosszabb ideig elszolgálnak. Lehet forró kátrányoldatba is mártani a karókat, mely célra azonban oly nagy kátrányra van szükség, hogy egyszerre a karók egyik felét s azután a másik felét lehessen a

kátrányba belemártani. Ujabban jó sikerrel használják a Carbololeumot is, melylyel a karók bemázoltatnak, vagy a melybe a karók belemártatnak.

— **A rigó mint szőlőbarát.** Az osztrák képviselőház 1891. decz. 9-iki ülésén szóba kerülő a madárvédelem s fogási engedély kérdése, Salvadori képviselő, a bécsi olasz koloniai lelkész, a madárvédelem megszüntetése mellett nyilatkozott. Kijelenté, hogy a rovarpusztító madarak nyújtotta haszon elenyésző csekélynek mondható a többi madárfaj okozta károk mellett. A kártékony rovarok legnagyobb része szerinte rovartársaiban talál legelleneségebb elemére. A madarak működése e téren alig mondható szám-bavehetőnek. Az általok okozott kárra nézve pedig egy példát emlit fel, mely szerint egy 5-6 rigóból álló csapat rövid idő alatt mintegy 80 kg. szőlőtől fosztotta meg Bécs külvárosában fekvő kertjét. Több hasonló adat felemlítése után kéri a madárvédelem megszüntetését, illetve a madarak fogdosásának engedélyezését. Valjon mit szólnak ehhez ornithologusaink? Mindenesetre érdekes lenne e tekintetben megfigyeléseket tenni s azok eredményét az érdekelte közönség tudomására hozatni.

— **A baromfiak czélszerű leölés módja.** Azzal a kegyetlenséggel szemben, mit nálunk a baromfinak leölése alkalmával tapasztalhatunk, megszívlelésül ajánljuk gazdasszonyainknak a francziák eljárását. Ezek kinyitják a leölendő szárnyas állatnak csőrét és keskeny, hegyes és éles késsel beleszúrják a száján keresztül a nyakszirtbe, mire a gerinczvelő szétvágatván, az állat halála abban a perczen beáll. Erre az állat lábainál fogva fel lesz akasztva, hogy tökéletesen kivérezék. A kopasztást még addig végzik, míg az állat teste meleg. Ezt azért teszik, hogy az állat teste, mely a közönségesen alkalmazott leforrázás következtében egészen elveszti alakját, ezáltal megtarthassa üdeségét s rendes test alakjának nagyobb tetszetőségét.

— **A penészes kenyér hatása az állatokra.** A penészes kenyeret rendszeren a baromfiak szokták feletetni, a mi olyan hiba, mely sokszor nagyon is megbosszulja magát. Bármily jó eleség a házi kenyér kis adagokban a baromfi számára, a penészes kenyér határozottan veszélyes, mert mérget tartalmaz, mely kólikát idéz elő, hasmenést s a hátsó testrészek felfúvódását okozza, minek következtében az illető állatok gyakran elpusztulnak. Ugyan ilyen hatása van a penészes pogácsának is a házi állatokra. A penészes kenyeret tehát, hogy a baromfiaknak meg ne ártson, főzzük meg s adjuk a tyukoknak, kacsáknak s más szárnyasainknak.

— **Csökönys lovak megindítása.** Sokszor lehattunk tanui annak, hogy némely oktalan ember csökönys lovát hatalmas ütlegekkel akarja indításra sarkalni, pedig ezzel legtöbbször csak az ellenkezőjét éri el, mert a ló a sok ütleg alatt egészen elveszti a fejét. Sokszor megesik, hogy a legszelidebb s jó indító ló is felhagy az indítással, ha a kocsi kereke alá véletlen valami akadály gördül. A legtöbb ló, miután a kocsi ily akadályal szemben nem oly könnyen indíthatja meg mint rendszeren, elveszti bátorságát, s minél inkább ütök, annál kevésbé fog indítani s így válik aztán ily többszöri ismétlés után csökönysé s felhagy az indítással még akkor is, ha nincs akadály. Magától értetik, hogy ily körülmények között első sorban a kocsis legyen körültekintő s hártsa el azonnal az akadályt. Ha azonban már egészen megcsökönysödött lóval van dolgunk, melynél az indítani nem akarás már rossz tulajdonságává fejlődött ki, akkor ennek legbiztosabb orvoslása az, ha az ily lovak figyelmét másra tereljük, mialatt csökönysőségéről lassan megfeledkeznek. Ha nem akar indítani, a világért sem üssük, hanem azonnal vegyünk egy marok földet s ezt dugjuk szájába. E szokatlan jelenség egészen magára vonja a lónak figyelmét s mialatt a szájában levő földet igyekszik eltávolítani, megfeledkezik csökönysőségéről s némi szünet után könnyen fog indítani.

Klapka György.

1820—1892.

Gróf Teleky Sándor.

1821—1892.

Nagy aratást tart a halál hazánk nagyjai között, párosával dönti sirba a legjobb és legnagyobb hazafiakat. *Klapka György* hazánk történetének, nagy alakja, szabadságharcunk legvitézesebb tábornoka, a komáromi hős, folyó május hó 17-én reggel Budapesten örök álmra hunyta szemét. — *Gróf Teleky Sándor* ezredes pedig, szabadságharcunknak szintén egyik kimagasló alakja, e hó 18-án fejezte be koltói kastélyában, eseményekben gazdag életpályáját, kinek neve szintén méltó helyet találand történelmünk lapjain. Mindkettő nagyon tisztelt és becsült alakja volt a magyar társadalmi életnek és Teleky Sándor az irodalom terén is egyike volt a legkedveltebb alakoknak. Azon kívül a mezőgazdaság körében találta a legjobban magát és egyik legrégebb alapító tagja volt erdélyi gazdasági egyesületünknek.

Nagy hazafiakat gyászolunk az elköltözöttékben, a kiknek emlékét a nemzet hálás elismerése veszi körül.

Legyen emléküik áldott és nyugalmuk csendes!

Vegyes közlemények.

— **Személyi hir.** A földmivelésügyi m. kir. minister, az általa a gazdasági kérdések szakcszerű megvitatása céljából létesített országos gazdatanácsba gazdasági egyesületünk kebeléből ki-nevezte: *Szabó József*, egyl. elnököt és *gr. Bánffy Györgyöt*, az állatteny. és kiáll. szakosztály elnökét Szívünkben gratulálunk ugy a kinevezetteknek, mint az erdélyi gazdasági egyesületnek ezen megérdemelt kitüntetéséért.

— **Leégett székely község.** Udvarhelyvármegyében fekvő Alsó-Sófalva tősgyökeres székely község folyó hó 10-én legnagyobb részt egy iszonyu tüzvész martaléka lett. A községnek több mint fele — körülbelül 130 ház összes gazdasági és melléképületeivel együtt — teljesen leégett. A kár 150000 frtot meghalad. A hájléktalanokká vált lakosoknak pusztá életükön kívül egyebük nem maradt. A nyomor igen nagy, a segély felette sürgős. A nyomort súlyosbitja, hogy az épületek biztosítva nem voltak, a község határa silány; ugyszólva semmit sem terem. Daczára ennek, a község szorgalmas székely népe hazáját el nem hagyja, nem vándorolt közülök ezideig egy is Romániába, hanem a kisipar különböző nemeivel s a szomszéd parajdi sóbányákban és gyufagyárban keresi kenyerét. Most azonban teljesen földönfutóvá, koldussá lett rövid három óra alatt. A kisiparosnak minden szerzsáma, a gyári- és bányamunkásnak minden butora oda égett. A szerencsétlen tüzkarosultak részére lapunk szerkesztősége is készséggel közvetít adományokat és azokat nyilvánosan nyugtázza. Kérjük tehát olvasóinkat, hogy a szerencsétlenül jártak könnyeinek felszáritásához adományaikkal hozzájárulni kegyeskedjenek. „*Kétszer ad, ki gyorsan od.*“

Hogyan van eloszolva a birtok Magyarországon? A Földmivelési Értesítőből olvassuk, hogy a birtokok következőleg vannak eloszolva Magyarországon: 1. 5 holdig terjedő birtok 1.444,400; 2. 5—15 holdig terjedő birtok 643,091; 3. 15—30 holdig terjedő birtok 260,619; 4. 30—50 holdig 77,380; 5. 50—100 holdig 30,336; 6. 100—200 holdig 11,365; 7. 200—500 holdig 9,246; 8. 500—1000 holdig 4,502; 9. 1000—3000 holdig 3,882; 10. 3000—5000 holdig 818; 11. 5000—10,000 holdig 495 és 12. 10,000 holdon felüli birtok van 231. A birtokosok összege 2.486,262.

— **Száritó kötelek tisztítása.** A tisztára kimosott fehérnemű a rendes gazdasszonyok nem kis bosszuságára a megszáradás után

sárga vagy barna csikokat lehet észrevenni, a melyek onnan erednek, hogy a kötelek, a melyekre a fehérneműt felteregtették, piszkosok voltak. A száritó köteleket tehát időnként szintén meg kell tisztítani, még pedig a következő módon: Szappanból és némi szodából gyenge lugot főzünk s a köteleket egy negyedóraig áztatjuk benne. Ekkor gyapjurongygal a lugban jól megdörzsöljük, ezután még egyszer tiszta szappanvizet öntünk rájuk s végre tiszta meleg vízben jól kiöblítjük. Ha nagy pormentes helyiségünk van, kifeszítjük köteleinket, hogy hamarabb megszáradjanak, ha nincs, tiszta deszkára csavarjuk és nyáron napon, télen pedig a kályhán megszáritjuk.

— **Ügető és löversenyt rendez a „biharmegyei gazdasági egyesület“** versenyrendező bizottsága Nagyváradon, 1892. évi szeptember hó 17. és 18-án, melynek első napján szombaton lesz: I. Megnyitó verseny. (Kettős fogatok.) Díj 1200 frank aranyban. II. Kis akadály verseny. 800 frank államdíj. Távoltság 3200 méter. Futhat minden belföldi félvér, mely 500 forintos vagy nagyobb díjat nem nyert. III. Totalisateur díj. 800 frank aranyban. Sikverseny. Távoltság 2000 méter. Futhat minden 3 éves és id belföldi ló. IV. Gátverseny. Díj 1200 frank aranyban, államdíj. Távoltság 2400 méter. Futhat minden belföldi és német ló, azok kizárásával, melyek 500 forintot meghaladó díjat nyertek. V. Nagyvárad szab. kir. város díja. Kettős fogatok. Díj 1000 frank aranyban és tiszteletdíj, adva Strasser Alfrédné Wertheimstein Clarisse urhölgy által. Minden biharmegyei vagy nagyváradai birtokos vagy lakos, valamint a megye és város területén állomásozó katonatiszt, tiszthelyettes és egyéves önkéntes tulajdonában levő oly ló részére, mely folyó év augusztus hó 15. óta rendszerint a megye területén áll. VI. Agarász lovak versenye. Tiszteletdíj adva ifj. gróf Kornis Károly ur által és 500 frank aranyban az elsőnek, 100 frank aranyban a másodiknak Futhat minden biharmegyei agarász egyleti tag tulajdonában levő, Biharvármegye területén ellett és nevelt félvér, mely nyilvános pályán még nem indult. Második nap, vasárnap, szeptember hó 18-án. I. Aláírási díj Handicap Kettős fogatok. Díj 1600 frank aranyban és az asszonyok tiszteletdíja 250 forint értékben. II. Nagy akadályverseny. 2000 frank, adva a magyar lovaregylet által. Távoltság 4200 méter. III. Mezei gazdák versenye. Egyleti díj 200 frank aranyban Távoltság 1500 méter. IV. Eladó akadályverseny. 1000 frank egyleti díj. Távoltság 3600 méter. V. Bihari díj (Kettős fogatok.) 1200 frank aranyban. VI. Eladó sikverseny 800 frank egyleti díj. Távoltság 1600 méter. Nevezési zárnapp és árbejelentési határidő 1892. évi szeptember 6-án este 10 órakor. Az agarász-lovak és ügető-versenyeknél utónevezés kettős tét mellett az oszlopnál. Nevezni lehet Weingartner Andor egyleti titkár-nál, Nagyvárad, Fő-utca Bartsch-ház.

— **Házi gomba ellen jónak bizonyult** a következő keverék: 950 grm. közönséges só t és 50 grm. porrá tört borsavat jól össze kell keverni és 5 liter forrásban levő vízzel feloldani. A forró oldatot néhány napi időközben kétszer rá kell kenni ecsettel vagy szivacsosál a fára, az üregeknél, hasadékoknál pedig be kell fecskendeni a védendő, vagy más inficiált fa részekbe. Nedves pinczékben ezenkívül a levegőt oltatlan méz odatevése által ki kell száritani.

— **A tölgyfa jóságának megvizsgálására** a következő eljárás ajánlható A szilárdság, keménység és tartósság tekintetében megvizsgálható fákban 1—1½ kgr. súlyu s lehetőleg egyenlő száradtságú darabkákat kell pontosan megmérni, s azután 2—3 napig vízben áztatván, újra megmérni Esztergályos munkákra, parkettának, butornak már most az a fa legjobb, a mely legkevesebb vizet vett fel, illetve sulyban legkevesebb gyarapodott. Megjegyzendő azonban, hogy a száradtság fokán kívül még a fa kora is figyelembe veendő.

— **A nátha és catarrhus ellen.** Ugy látszik, nagyon kevesen ismerhetik a közönséges vöröshagymát, mint olyan szert, mely a tavaszkor és őszkor sokszor járványos catarrhus (nátha

és köhögés) ellen kitűnő hatásának bizonyult. A hagymafejet e czélből négy részre kell vágni s candis cukorral jól behinteni, — mire kinyomandó s a levéből minden két óránként egy theakanállal beveendő. A kinyomott levet be is lehet főzni s jól bedugaszolt üvegekben tartani. hogy alkalom adtán kezünk ügyében legyen. E tinctura nemcsak hatására, hanem olcsóságára nézve is jóval felülmúlja a különféle bonbonokat, cukorlepényeket s egyéb drága catarrhus elleni szert, különösen akkor, ha kellő időben alkalmazzuk, tehát még mielőtt a kezdetleges köhögés makaes hörg- vagy tüdőhuruttá nem fajult át.

— **Hány évig használható egy „poland-china kan?** Mérsékelt használat mellett, midőn t. i. egy kan alá csak 30—40 kocza bocsátatik évenként, 6 esztendő koráig egészen jól elszolgál a kan, főleg ha az ember arra ügyel, hogy el ne nehezdedjék, vagyis ha nem kukoriczával eteti a kant, hanem zabbal és oly tápszerrel, a melyektől a test könnyű marad.

A madarak fészke.

Nagy a bölcsessége a hatalmas égnek Édes otthont ad ő minden élő lénynek, Fényüzéssel szép palotát az egyiknek, Nélkülözéssel apró gunyhót a szegénynek.

Ámde az árva szegény kis madárkának, Épületrészek csak vékony szalmaszálak, De jut abba is egy része a sugárnak, Ablakján át az ő kicsiny hajlékának.

Szélvész és vihar oda künn zughat, bughat Az neki biztos fészkeben meg nem árthat. Jól érzi magát a boldogság honában, Mely felvidítja őt rejtelmes bánatában.

De dalra kel a dalosoknak serege. S a holdas éjnek meg van törve a csendje. Hymnusképen szól az ének: „Hála teneked.“ Nagy családnak, sok madárnak adtál puha fészket.

Jó emberek! ha könyörületes szívetek, Adjatok morzsát nekik, mondván: „Egyetek.“ Ne kinozzátok, nekik is van érzetük, S andalító dal lesz az ő köszönetük.

Schmidt Jenő.

Piaczi értesítő

Budapesti gabonatözsde. Legújabb jelentés. Buza fizlet iránya kedvező. Buza 75—80 kg. 8 forint 60 kr. 9 frt 25. Rozs 70—72 kg. 8 frt 50 kr. 8 frt 75 Árpá 60—66 kg. 5 frt 50 kr. — 6 frt 40 kr. — Zab 39—41 kg. 5 frt 65 kr. — 6 frt 05 kr. Tengeri 73—75 kg. 4 frt 80 kr. — 4 frt 90 kr.

N-Várad május 17. Tiszta buza 8 frt 10 kr. Elegy buza 7 frt 75 kr. Rozs 7 frt 90 kr. Árpá 5 frt 20 kr. Zab 5 frt 50 kr. Törökbuza 4 frt 40 kr. Széna kötetlen 2 frt 80 kr. Alomszalma 1 frt 70 kr. mmként. Marhahus 56 kr. kg.

Erdélyi piacok.

Kolozsvár. 1892. május 19-én. Tiszta buza 7 frt 80 kr. — 8 frt. 40 kr. Rozs 6 frt 80 kr. — 7 frt 20 kr. Törökbuza 4 frt 50 kr. — 4 frt 60 kr. Zab 4 frt 80 kr. — 5 frt — kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mmként Marhahus 54 kr. kg.

(Árak krajczárokbán)

A piaczi czikkek	Mérték	Brassó	Csiksztereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogaras	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza	mm.	914	—	870	—	910	1066	875
Elegy buza	"	718	—	800	—	805	1000	—
Rozs	"	750	—	760	—	707	761	500
Árpá	"	543	—	—	—	—	—	465
Zab	"	600	—	570	—	600	581	275
Törökbuza	"	548	—	635	—	455	600	500
Széna	"	250	—	340	—	200	250	180
Alomszalma	"	100	—	150	—	100	140	50
Tűzifa	km.	260	—	200	—	200	260	180
Marhahus	kg.	56	—	48	—	52	52	48
Május		20	—	17	—	21	13	14

A piaczi czikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Mezőgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegesvár
Tiszta buza	mm.	900	864	—	675	700	833	883
Elegy buza	"	840	—	—	590	600	778	767
Rozs	"	700	716	—	525	500	611	715
Árpá	"	—	612	—	—	—	718	—
Zab	"	600	632	—	260	440	587	555
Törökbuza	"	504	545	—	345	490	500	468
Széna	"	300	350	—	190	420	240	150
Alomszalma	"	200	100	—	75	220	130	120
Tűzifa	km.	275	250	—	230	225	325	220
Marhahus	kg.	50	52	—	56	52	57	52
Május		14	19	—	19	19	17	19

A piaczi czikkek	Mérték	Sepső-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székelly-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	840	900	875	930	800	—	825
Elegy buza	"	790	700	735	800	700	—	625
Rozs	"	700	700	680	720	640	—	625
Árpá	"	610	600	600	600	—	—	450
Zab	"	610	500	550	550	500	—	500
Törökbuza	"	600	430	480	550	540	—	490
Széna	"	400	200	180	200	400	—	225
Alomszalma	"	150	140	100	120	200	—	45
Tűzifa	km.	160	230	220	180	240	—	225
Marhahus	kg.	52	48	48	52	48	—	50
Május		16	16	19	21	17	—	14

Allatvásárok.

Budapest-kőbányai sertésvásár. Május 13-án. Az e heti üzlet iránya szilárd volt.

Heti állagdrák: magyar válogatott áru 320—380. klg. nehéz 47½—48 kr. 280—300 klg. nehéz 47½—48 kr. Öreg 300 klg. tuli 46—46½ kr. vidéki sertés 46—49—kr. Szerb 46—47½ kr román kr. tiszta klg. Páronként 45 klg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eleségdrák: Uj tengeri 520; árpá 640 Kőbányán átvéve.

Debreczen. Heti állatvásár május hó 10-én. (Eredeti tudósítás). Szarvasmarha felhajtott 720 drb.; eladott 460 drb. Ló felhajtott 510 drb.; eladott 275. Sertés felhajtott 4600 drb.; eladott 2720 drb.

Kolozsvár. Heti állatvásár május 4-én, 5-én. Szarvasmarha felhajtott m. e. 400 drb.; eladott 210 drb. Ló felhajtott m. e. 15 drb. eladott 9 drb. Juh felhajtott m. e. 240 drb., eladott 139 drb. Sertés felhajtott m. e. 480 drb.; eladott 305 drb.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

HIRDETÉSEK.

Az erd. róm. kath. status igazgatótanácsától.

Sz. 140—892.

70 (1—2)

Árverési hirdetmény.

Az erd. róm. kath. tanulmányi alap tulajdonát képező, Kolozsmegyébe kebeleztet **Kajántó és Diós** községek határára fekvő mintegy 1500 holdnyi, a szükséges lak- és gazdasági épületekkel ellátott mezőgazdasági birtok, 1893. év márczius hó 1-től 1903. évi február hó végéig azaz tíz egymásután következő évre, nyilvános versenytárgyalás útján haszonbérbe adatik.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy írásbeli zárt ajánlatukat, a megígért évi haszonbér 10%-ának csatolása mellett f. 1892-ik év július hó 7-nek déli 12 órájáig az erd. róm. kath. status igazgatótanácsához (Kolozsvár bel-tordautca 10. szám), hol az árverési feltételek is a hivatalos órákban megtekinthetők, „ajánlat a kajántói birtok haszonbérletére“ jelzéssel ellátva adják be.

Utó, vagy későn érkezett ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

Alap ár, vagyis kikiáltási ár: 6000 frt.

Kelt Kolozsmonostoron, 1892. május hó 21-én.

Uradalmi intéző gondnokság.

Védelmet

CARBOLINEUM

nyújt. Együttal legolcsóbb és legjobb dióbarna festék fatárgyakhoz, melyeknek 3-4-szeres tartósságot ad. Leírások ingyen 5 kg. postán 1 frt 50 kr., 100 kg. 16 frt loco Bécs.

Csekély kiadás. 1000-szeres haszon.

Olcsón szállítatik továbbá fedéltemez, szabadalmazott merevedő kátrány, pata-, bőr- és kocsikenőcs, kárbolsav stb.

Barthel Mihály és Tsa Bécs, X., Keplergasse 20/n. (Alapított 1781.)

marhavész, sertések orbánca, istállóban a legyek, mindennemű férgek ellen, a fa rothadása, korhadása, duzzadása és megvetemedése ellen, nedves falak ellen, egyedül csak az **elismerő legjobb** eredeti Barthel-féle 69 (1—5)

A Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvény-Társaság

KOLOZSVÁR (FIÓKÜZLET BRASSÓBAN)

szíves figyelmébe ajánlja a modern graphikai követelményeknek megfelelően berendezett

Könyvnyomdáját

mely újabban a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégitheti. 27 (18—x)

Könyvnyomdájának Lithographiája

melyben a legjelesebb erők s a legkitűnőbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb műintézetek mellő versenytársa.

Árai határozottak. olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Előfizetéseket elfogad az

„1848—49. TÖRTÉNELMI LAPOK“-ra.

Ára negyedévre 1 frt.

E rovatou csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közöltek, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik.

Kisebb összeg postabélyegekben is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr.; vastag bélyeggel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél czime is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Kitűnő bizonyítványok és kiváló referenciákkal bíró ügyes, szakképzett, román. kath. vallású, nőtlen, 35 éves s a gazdálkodás minden ágában teljesen jártas, de különösen a gazdasági számféjtés, kettős könyvelések s az irodai

munkák, a belső ugy a külső teendők ellátásában elméleti s gyakorlati teljes képzettség, szép írással, nyelvismeretekkel és kellő intelligenciával bíró gazdatiszti, a ki az említettek kivül az állatoknak a ragályos betegségek elleni véd-

oltását is sikeresen kezeli, uradalom vagy nagyobb birtokban külső gazdatiszt, titkár vagy pénztárnoki állásra ajánlkozik.

Szives megkeresések „S” jegy alatt e lap kiadóhivatalához kéretnek. 68 (3—6)

A gazdák által teljesen kipróbált s tekintélyes gazdák által kitűnően elismert permetező gépek az Erdélyi Pince-Egyletnél Kolozsvárt kaphatók.

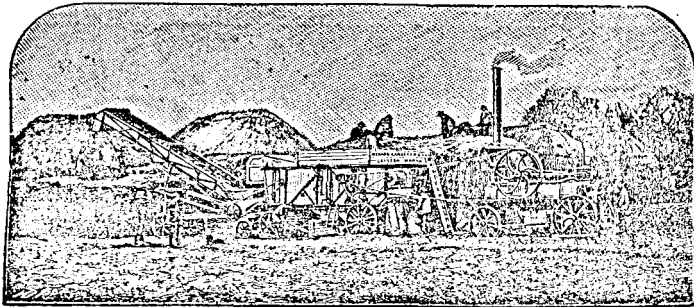
SZÁMTARTÓI ÁLLÁS van betöltés alatt egy erdélyi uradalomban. Az állást elnyerni óhajtokkal a czimet közli lapunk szer-

kesztősége. (A válaszra szükséges bélyeg beküldendő.)

Rendkívül olcsó jelzalog törlesztési kölcsönököt nyújt egy elsőrangú intézet. A helyesen felszerelt kölcsön kérvényekre a pénz egy hét alatt folyósítatik. Czím megtudható a kiadóhivatalban.

Kotzó Pál gépészmérnök

Budapest üllői ut 18.

Ajánl: 2 $\frac{1}{2}$, 3, 3 $\frac{1}{2}$ és 4 lóerejű szüges cséplőkészleteket, továbbá: 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű sines gözcséplőkészleteket hosszú szalmarázókkal, alsó szelelével és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazó és választó-hengerrel.

Fa és szénfűtésű és eredeti szalmafüttő gőzmozgonyokat, továbbá: R. Garrett & Sons felülmulthatatlan 40% tüzelő anyagot takarító

COMPOUND GŐZMOZGONYAIT.

Legjobbnek elismert „Brandtfordi” önműködő amerikai kévekötő arató-gépeit. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált rúddal. Sorvető és szórvavető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépet.

49 (8—12)

Jutányos árak! Kedvező feltételek!

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.

KRAMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom, kálisok és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratoriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapítja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár díjmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vetetni.

Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szivesen szolgál.

a műtrágya-gyár Egeresen

vagy annak központi irodája:

Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz.

a hova a levelek és megrendelések intézendők.

22 22—52)

Buday-fivérek szabó-üzlete Kolozsvárt.

Van szerencsénk a n. é. közönség berses figyelmét a bel-monostorutca Redout épületben levő

férfi szabó-üzletünkre

felhívni.

Raktárunkon tartunk minden fajta bel- és külföldi szöveteket, mérték után készítünk pontos időre jótállás mellett Magyar és francia divat szerinti öltönyöket, salon, frakk, séta- és bármily előforduló egyenruhákat.

Több évi tapasztalatainkat Budapest és más nagyobb városokban szerezve, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a kor igényeinek megfelelőleg a legdivatosabb e szakmában vágó öltönyöket, úgy mint bármelyik hírneves üzletben, a legjutányosabb árban előállíthatunk.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradunk

kiváló tisztelettel

Buday-fivérek,
szabó-mesterek Kolozsvárt

56 (9—10)

Uzlethelyiség bel-monostorutca Redout épület.

A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű műtrágyákat és pedig:

spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammóniák, káli, chilisalétrom, szarv- és csontliszteket szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vevén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítanak, melyek a legkitűnőbb növényi tápszert szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok” 1891. márczius 8-iki 10. 23 (21—52) számát.)

Árjegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár részvény-társulat.

Központi iroda:
Budapest. VI. Váci-körút 31.

Bujánovics Sándor,
elnök.